

Å l a n d s l a n d s k a p s n ä m n d s
framställning till Ålands landsting med förslag
N:o 17/1948. till landskapslag angående ändring av landskaps-
lagen om kommunallag för landskommunerna i land-
skapet Åland, utfärdad den 21 augusti 1930.

Uti framställning N:o 17/1947 till Landstinget har landskapsnämnden föreslagit ändring av §§ 67, 108, 109, 112, 113, 119 och 120 i landskapslagen den 21 augusti 1930 om kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland. Framställningen godkändes även av Landstinget med särskilda ändringar, och landstingsbeslutet överstyrdes sedermera till Regeringen i enlighet med föreskrift därom i 12 § av självstyrelselagen. Uti brev av den 5 mars 1948 har Republikens President meddelat landskapsnämnden, att Landstinget vid antagandet av ifrågavarande landskapslag överträtt sin lagstiftningsbefogenhet, varför Republikens President med stöd av 12 § 3 mom. i lagen om självstyrelse för Åland aktat nödigt förordna, att ifrågavarande av landstinget antagna landskapslag skall förfalla. I motiveringen till Republikens Presidents beslut säges:

"Vid denna dag i Statsrådet skedd föredragning av ärendet, vari Högsta domstolen med avfordrat utlåtande inkommit, har framgått,

att i 67 § 3 mom. i förenämnda landskapslag ingår bland annat ett stadgande om statens skyldighet att erlagga kommunalskatt för inkomst, som staten erhåller från sina i landskapet belägna skogar vilket stadgande innefattar sakliga avvikelser från de i riket gällande motsvarande stadgandena och pålade staten större skattskyldighet till kommunerna, än vad rikslagstiftningen i allmänhet medgäve, samt då sådan lagstiftning enligt 9 § i lagen den 6 maj 1920 om självstyrelse för Åland uteslutande tillkommer republikens lagstiftningsorgan, har Jag funnit, att landstinget överträtt sin lagstiftningsbefogenhet, i anledning varav Jag med stöd av 12 § 3 mom. lagen om självstyrelse för Åland aktat nödigt förordna, att ifrågavarande av landstinget antagna landskapslag skall förfalla.

Orsaken till att Republikens President förordnat att landskapslagen skall förfalla var således den, att Landstinget, med avvikelse från landskapsnämndens framställning och från rikslagstiftningen i ämnet, beslutat, att staten för inkomst från sina skogar skulle vara skattskyldig till kommun för nittio procent av den uppskattade inkomsten. I riket är staten skattskyldig till kommunen för trefjärdedelar av den för skogsmark bestämda inkomsten enligt det allmänna fastställda taxeringsvärdet. I sitt förslag till

Landstinget hade landskapsnämnden samma bestämmelse som i rikslagen.

Den av Landstinget antagna landskapslagen har således ej kunnat träda i kraft. Då landskapslagen innehöll flera viktiga ändringar till gällande kommunallag för landskommunerna, har landskapsnämnden ansett nödigt till Landstinget ingiva en förnyad framställning i saken. I sådant syfte har landskapsnämnden ändrat förenämnda stadgande i 67 § 3 mom. sålunda, att tidigare nämnda bestämmelse om nittio procent ersatts med trefjärdedelar, såsom rikets lag stadgar, medan de av Landstinget antagna bestämmelserna i övrigt oförändrade ingå i denna förnyade framställning.

Hänvisande till förestående samt till motiveringen i landskapsnämndens framställning N:o 17/1947, vilken ju är känd för Landstinget, får landskapsnämnden vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland, utfärdad den 21 augusti 1930.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting beslutat att med upphävande av landskapslagen den 5 april 1946 angående ändring av landskapslagen om kommunallag för landskommunerna

i landskapet Åland, utfärdad den 21 augusti 1930, §§ 67, 108, 109, 112, 113, 119 och 120 i landskapslagen den 21 augusti 1930 om kommunallag för landskommunerna i landskapet Åland skola erhålla följande ändrade lydelse.

67 §.

Till de utgifter, som enligt 5 § 2 mom. i denna lag omförmälas böra för kommunens behov bestridas, är utan avseende å trosbekännelse och medborgarrätt envar,

vilken inom kommunen, evad han där bor eller icke, äger eller brukar jord eller innehar annan fast egendom,

eller där idkar rörelse, näring eller yrke såsom ock envar,

vilken inom kommunen har eller bör hava sitt bo och hemvist, pliktig att bidra i förhållande till det antal skattören honom genom taxering påförts.

Enahanda skyldighet åligger även menighet, sammanslutning, anstalt eller stiftelse för den inkomst de inom kommunen åtnjuta av fastighet, näring, rörelse eller annan inkomstkälla. Dock är ideell sammanslutning, anstalt eller stiftelse skattskyldig endast för inkomst av fastighet samt av näring och rörelse.

Staten och landskapet äro skattskyldiga för inkomst av sådana

lantbruks- och övriga fastigheter, vilka icke användas till allmänna ändamål, samt för halva nettoinkomsten av industriell och annan rörelse, vilken är med privata företag jämförlik. Inkomster, vilka staten och landskapet erhålla från sina skogar, uppskattas enligt de i 119 § 1 mom. omnämnda taxeringsgrunder; av sålunda uppskattad inkomst anses tre fjärdedelar såsom beskattningsbar inkomst. Skatt skall icke erläggas för arrendeinkomst, som staten eller landskapet erhåller från utarrenderade boställen samt andra dylika lägenheter, ej heller för inkomst från produktiva företag, vilka huvudsakligen äro i verksamhet för tillgodoseende av stats- och landskapsinrättnings behov.

Hustru skall särskilt beskattas för den inkomst, varöver hon enligt lag råder.

Av den skattskyldigas inkomst motsvarar ett belopp av ett-hundra mark ett skattöre.

108 §.

Såsom inkomst, på grund varav skatt skall erläggas, anses med sådan begränsning, som nedan säges, skattskyldigs samtliga årsintäkter i penningar eller penningars värde.

Såsom inkomst från lantbruksfastighet skall anses den nettoin-

komst, vartill avkastningen från likartade fastigheter inom kommunen med beaktande av på orten gängse drift- och underhållskostnader, arbetslöner samt skälig värdeminskning, i medeltal under det föregående året enligt uppskattning stigit.

Såsom inkomst räknas även:

1) vad skattskyldig för sin och sin familjs räkning tillgodo-gjort sig av avkastningen från näring eller av varor, som han tillverkat eller tillsaluhållit;

2) dividend eller utdelning, som den skattskyldige uppburit från aktiebolag;

3) den vinst, som affärsföretag kan uppskattas hava av sin inom kommunen bedrivna förelse, även om densamma utövas genom agentur, avdelningskontor, filial eller annat dylikt organ;

4) vinster av tillfällig natur, därunder inbegripen vinst å icke yrkesmässig avyttring av sådan fast eller lös egendom, som säljaren genom köp eller byte förvärvat, om den fasta egendomen varit säljarens ägo under mindre än tio år och lösegendomen under mindre än fem år, dock efter avdrag av möjligen liden förlust å andra likartade överlåtelse;

5) förmån, som skattskyldig åtnjutit genom egen eller fri bo-

stad för sig och sin familj; så ock det arbete, den skattskyldiges hemmavarande barn eller andra familjemedlemmar, hustrun undantagen, utfört till förmån för den skattskyldiges hushåll, därest de icke särskilt beskattas, dock ifråga om envar familjemedlem med beaktande av de avdrag, vilka i §§ 112 och 121 omförmälas; samt

6) av trädgård, fiskevatten, betes- och jaktmarker och övriga därmed jämförliga förmåner erhållen nettoinkomst, så ock den skattskyldiges inom lantushållningen utförda arbete, ledning av arbetet däri inberäknad, uppskattat i penningar till belopp, som för detta arbete bort erläggas åt en avlönad person. Vid skattens bestämmande för sistnämnda inkomst skall i avseende å minskning beaktas den tid den skattskyldige ägnat sig åt annat förvärvsarbete.

109 §.

Såsom inkomst anses icke:

1) vad som förvärvats genom giftorätt, i morgongåva eller fördel av oskiftat bo, i hemföljd eller genom gåva, arv, testamente eller fideikomiss till make eller arvinge i rätt upp- eller nedstigande led, ej heller sytning; dock räknas såsom inkomst sådant understöd i penningar eller varor, som på grund av åtagande eller annan förpliktelse å bestämda tider erläggas;

533
2) skadeersättning, däri inbegripet, vad som erhållits på grund

av sjuk- eller olycksfallsförsäkring;

3) på grund av liv- eller kapitalförsäkring utfallet kapital;

samt

4) stipendium eller reseunderstöd, som utgivits för vetenskapliga

eller konstnärliga studier eller vetenskapliga undersökningar, ej

heller riksdagsmänna- eller landstingsmännaarvoden, ersättning för

ledamotskap i landskapsnämnden, kommunalfullmäktige, kommunalnäm-

den och andra kommunala förtroendeuppdrag, statens och landskapets

kommittéer eller vad som av staten, landskapet eller annat offent-

ligt samfund anvisats till bestridande av vid tillfälligt uppdrag

förenade särskilda kostnader.

112 §.

Skattskyldig är berättigad att från sin inkomst avdraga;

1) för jord, förutom staten och landskapet tillhörig, erlagda
goavgifter;

2) ränta å gäld;

3) förlust å skattskyldigs näringsverksamhet, som icke är att
hänföra till kapitalförlust;

4) obligatorisk försäkringsavgift samt avgifter, som erlagts

till arbetslöshetskassor;

5) avgifter till pensions-, änke- och pupill- samt annan dylik

kassa, i vilken det på grund av tjänst eller befattning åligger

honom att vara delägare.

113 §.

Såsom lantbruksfastighet skall vid taxeringen anses lägenhet el-

ler del därav, egen eller legd, där lantbrukshållning eller skogs-

vård bedrives. Avviker odlingssättet för lantbruksfastighet vä-

sentligt från det på orten allmänt brukliga, skall den sålunda er-

hållna tilläggsinkomsten i skälig mån beaktas vid taxeringen.

119 §.

Taxeringsnämnd, som valts för verkställande av följande års taxe-

ring, tillhör att före utgången av oktober månad fatta beslut därom,

till vilka belopp nettoavkastningen per hektar av odlad mark och

naturlig äng samt skogsmark skall uppskattas efter indelning, dels

enligt jordens beskaffenhet och ägornas belägenhet samt dels, där

det befinnes nödigt, enligt fastighetens läge med hänsyn till tra-

fik- och konsumtionsorter.

Ett exemplar av taxeringsnämndens beslut angående beskattnings-

grunderna skall ofördröjligen tillställas landskapsnämnden, och ett

annat exemplar på lämpligt ställe inom kommunen framläggas till de skattskyldigas granskning under fjorton dagar, räknat från den dag då ärendet kungjordes på sätt om kommunala tillkännagivanden är stadgat, denna dag oräknad. Skattskyldig, som ej åtnjös med taxeringsnämnds beslut, har rätt att däröver göra anmärkning medelst skriftelse, som inom fjorton dagar från den, då beslutet till de skattskyldigas granskning framlades, nämnda dag oräknad, skall till taxeringsnämndens ordförande ingivas, dock må anmärkningsskrivelsen jämväl på avsändarens risk inom den föreskrivna tiden till taxeringsnämndens ordförande genom förmedling av postverket i frankerbrev insändas. Ordföranden skall å anmärkningsskrivelsen anteckna när den till honom ingivits eller inkommit, samt ofördröjligen densamma till landskapsnämnden överstyra med biläggande av taxeringsnämndens utlåtande samt utredning om tiden, då taxeringsnämndens slut framlades till granskning. Landskapsnämnden skall, oberoende av om anmärkning gjorts mot taxeringsnämnds beslut eller ej, beträffande beskattningsgrunderna för skatteåret vidtaga sådana ändringar, som äro av nöden, för att beskattningen må bli riktig i hela landskapet enhetlig, samt därefter slutligt fastställa de grunder, vilka avses i 1 mom., och vilka skola tillämpas vid be-

skattningen.

120 §.

Efter det de grunder, enligt vilka inkomsterna från lantbruksfastigheter böra uppskattas, genom landskapsnämndens beslut blivit fastställda, tillhör det taxeringsnämnden att enligt nämnda grunder och i stöd av de uppgifter, som erhållits av de skattskyldiga, eller av taxeringsnämnden på annan väg införskaffats, fastställa envar lantbruksfastighets nettoavkastning. Har fastighetens avkastning nedgått i följd av frost, översvämning, hagelfall eller annat dylikt, skall detta skäligen beaktas vid uppskattning av inkomsten.

Mariehamn den 26 maj 1948.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom
Ch. Stormbom.